

REFERAT Klima- og Miljøudvalget 2022-2025 d. 28-03-2023

Mødedato Tirsdag d. 28. marts 2023 kl. 08:30

Mødested Udvalgsværelset, Slottet, Nørregade 36

Indholdsfortegnelse

O-sag: Godkendelse af dagsorden.....	3
Klima- og Miljøforvaltningens årsberetning 2022.....	4
B-sag: Godkendelse af forslag til indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo.....	11
B-sag: Igangsætning af indsatser under "Klimavenlig energi" i Klimahandleplan 2023.....	16
B-sag: Igangsætning af indsatser under "Et grønnere Odense" i Klimahandleplan 2023.....	20
C-sag: Drøftelse af input til Kommuneplan 2024-2036.....	23
C-sag: Vandets kredsløb.....	25
C-sag: Aktuel status for kollektiv trafik.....	27
C-sag: Klima- og Miljøudvalgets effektmål.....	28
D-sag: Orientering fra møderne i Det Grønne Råd.....	31
D-sag: Aktuelle sager.....	32

Punkt 1: O-sag: Godkendelse af dagsorden

00.22.00-G01-16-22

Resume

Godkendelse af dagsorden til Klima- og Miljøudvalgsmødet den 28. marts 2023.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender dagsordenen.

Punkt 2: Klima- og Miljøforvaltningens årsberetning 2022

00.32.00-K07-1-23

Resume

I denne sag skal udvalget behandle Klima- og Miljøforvaltningens årsberetning for 2022, som herefter fremsendes til byrådets godkendelse.

Årsberetningen består af et effektregnskab og et økonomisk regnskab. Udvalget har i løbet af 2022 løbende fået en status på indeværende års budget.

Der er ikke vedtaget effektmål på Klima- og Miljøudvalgets område. Klima- og Miljøudvalget drøftede effektmål på mødet den 7. marts 2023 og vil drøfte nye forslag til effektmål igen i dette møde.

Det økonomiske regnskab på drift viser et samlet mindreforbrug på 1,3 mio. kr.

Anlægsområdet har et mindreforbrug på 27,7 mio. kr., hvoraf 25,7 mio. kr. overføres til 2023 og 2,0 mio. kr. overføres til 2024. Der afsluttes ingen anlægsprojekter.

Effekt

Årsberetningen skaber synlighed om udviklingen i Odense og giver afsæt for politiske drøftelser og prioriteringer, der på sigt kan bidrage til realiseringen af Odensemål og udvalgsmaal.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Årsberetning 2022 for Klima- og Miljøudvalget.
2. Der overføres et samlet mindreforbrug på drift og anlæg på 26,5 mio. kr. fra 2022 til 2023 samt 2,0 mio. kr. fra 2023 til 2024 under Klima- og Miljøudvalget, og der lægges 0,5 mio. kr. i kassen i 2022.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget anbefaler indstillingen.

Sagsfremstilling

Denne årsberetning er den samlede opfølgning på økonomi og effekt for 2022.

Regnskabsresultat på effektmål

Der er ikke vedtaget effektmål på Klima- og Miljøudvalgets område for 2022, men udvalgets nye effektmål forventes at blive politisk vedtaget den 18. april 2023.

By- og Kulturudvalgets effektmål ”Byudvikling med grøn omtanke” og ”Mere bæredygtige transportformer” samt Odensemålet ”En klima- og miljøvenlig storby” vedrører helt eller delvist områder, der er overgået til Klima- og Miljøudvalget pr. 1. september 2022. Da effektmålene er besluttet af By- og Kulturudvalget, foretages selve årsberetningen for By- og Kulturudvalget. Regnskabsresultatet for de relevante effektmål bringes dog herunder til orientering.

Status på de to effektmål ”Byudvikling med grøn omtanke” og ”Mere bæredygtige transportformer” er som følger:

- Ambitionen for målet om Byudvikling med grøn omtanke er, at to ud af fire indikatorer lever op til forventningerne. Dette er opfyldt til regnskab 2022, hvor ambitionerne for grundvandsbeskyttet areal og luftkvaliteten er indfriet.
- Ambitionen for målet om Mere bæredygtige transportformer er ikke indfriet. Målet består af tre indikatorer, som alle er udfordret. Indikatorerne vedrører ambition om en stigende andel af bæredygtige transportformer, en stigende andel el og plug-in hybrid biler samt en stigende andel af folkeskoleelever, som kommer i skole med aktiv transport. Alle tre indikatorer er udfordret af, at odenseanere og alle andre danskere har købt flere biler. Der købes mange nye el-biler, men der er også stadig en stor ”gammel” bestand af fossildrevne biler, som ikke udfases i tilstrækkelig grad. Der er også en faldende andel af folkeskoleelever, som kommer i skole med aktiv transport.

I tabel 2 og 3 ses udviklingen i målene med udgangspunkt i de tilknyttede indikatorer.

Status på Odensemålet ”En klima- og miljøvenlig storby” fremgår af tabel 1.

Symbolforklaring

Det er fælles for status på alle effektmål, at en grøn markering (?) viser, at ambitionsniveauet for året er blevet indfriet. En rød markering (?) viser, at ambitionsniveauet for året ikke er blevet indfriet. Under ”Forventning 2023” angiver farverne forventningen til indfrielse af 2023-ambitionen. Her viser farverne grøn og rød en forventning om henholdsvis indfrielse eller ikke-indfrielse, mens en gul markering (?) viser, at det vurderes lige sandsynligt, at ambitionsniveauet indfries, som at det ikke indfries. Pil-op (?) angiver udvikling i ønsket retning, og pil-ned (?) angiver udvikling i uønsket retning.

Odensemål: En klima- og miljøvenlig storby		Forrige måling	Nyeste måling	Målopfyldelse 2022 (ambition)	Forventning 2023 (ambition)	Udvikling
Indikator 1	Forbrug på kommunens bygninger	12.106 tons CO2 (2022K3)	10.381 tons (2022K4)	● (11.270)	● (11.000 ton CO2)	↗
Indikator 2	Luftkvalitet	14,0 µg/m ³ (2020)	14,0 µg/m³ (2021)	● (16,63)	● (15,5)	→
Opfølgning	<p>Forbrug på kommunens bygninger Ambitionen for 2022 er på maksimalt 11.270 tons CO2. Tallet for 2022 er på 10.381 tons og ambitionen er dermed indfriet. Som følge af energikrisen og dertil følgende energitiltag, ses der er pæn reduktion af energiforbruget, og derved også CO2 udledningen. Varmeforbruget, som bidrager med over 60% af CO2e udledningen, så en reduktion på 19% (energitiltag + det milde vejr) i Q4 2022. Derudover blev elforbruget reduceret med 10% ift. gennemsnitsforbrug. If. emissionsfaktorerne så ses der et fald på 15% fra Fjernvarme Fyn, men stort set ingen ændringer i Energinets opgørelse over elnettets samlet miljødeklarering (muligvis grundet ny beregningsmodel). Der kan altså både tilskrives reduktion fra energitiltagene, det milde vejr og en reduktion i emissionerne fra Fjernvarme Fyn.</p> <p>Luftkvalitet 2022 er det første post Covid-19 år og det bliver interessant at se om den positive udvikling har fået et knæk, eller om den positive tendens stadig fortsætter. Desværre vil data for 2022 først være kvalitetssikrede og tilgængelige tidligst sidst på sommeren i 2023. Dermed er seneste kendte indikator stadig på 14, som er under ambitionen for 2023, hvor målet er på 15,5. Det forventes stadig, at den endelige ambition i 2023 opfyldes. Krisen i Ukraine kan på flere områder have haft betydning for udledninger både lokalt, nationalt og globalt. På mange områder har man set en udvikling, der har været påvirket af krisen. Gasforbruget i boligerne er faldet, men noget er måske erstattet af fyring med fastbrændsel der forurener mere. Vi kører langsommere og måske også færre kilometer, det vil have en positiv effekt. Industriens og energiforsyningsvirksomhederne har også ændret deres brændselsforbrug og det og mange andre faktorer vil spille ind på luftkvaliteten. Lokalt er der sket skærpelse af den gældende miljøzone og der vedtaget yderlige ændringer, således at dieselpersonbiler uden partikelfiltre bliver omfattet af zonen pr. 1. oktober 2023.</p>					

Tabel 1: Oversigt over Odensemålet "En klima- og miljøvenlig storby".

By- og Kulturudvalgets effektmål på Klima- og Miljøudvalgets områder

Udvalgsmål: Byudvikling med grøn omtanke		Forrige måling	Nyeste måling	Målopfyldelse 2022 (ambition)	Forventning 2023 (ambition)	Udvikling																																			
1. indikator	Byudvikling med grøn omtanke	[2/4] (2021)	[2/4] (2022)	● (2/4)	● (2/4)	→																																			
Opfølgning	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Byudvikling med grøn omtanke</th> <th>Forrige måling</th> <th>Nyeste måling</th> <th>Regnskab 2022</th> <th>Ambition 2022</th> <th>Forventning 2023</th> <th>Ambition 2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Andel husstande med mindre end 300 m til et grønt område</td> <td>68,5%</td> <td>68,6%</td> <td>●</td> <td>78%</td> <td>●</td> <td>80,0%</td> </tr> <tr> <td>Luftkvalitet (g/m³ NOx og PM partikler)</td> <td>14,0</td> <td>14,0</td> <td>●</td> <td>16,63</td> <td>●</td> <td>15,5</td> </tr> <tr> <td>Grundvandbeskyttet areal (hektar)</td> <td>691</td> <td>728</td> <td>●</td> <td>545</td> <td>●</td> <td>570</td> </tr> <tr> <td>Genanvendelse af affald</td> <td>51%</td> <td>52%</td> <td>●</td> <td>56%</td> <td>●</td> <td>61%</td> </tr> </tbody> </table>						Byudvikling med grøn omtanke	Forrige måling	Nyeste måling	Regnskab 2022	Ambition 2022	Forventning 2023	Ambition 2023	Andel husstande med mindre end 300 m til et grønt område	68,5%	68,6%	●	78%	●	80,0%	Luftkvalitet (g/m ³ NOx og PM partikler)	14,0	14,0	●	16,63	●	15,5	Grundvandbeskyttet areal (hektar)	691	728	●	545	●	570	Genanvendelse af affald	51%	52%	●	56%	●	61%
Byudvikling med grøn omtanke	Forrige måling	Nyeste måling	Regnskab 2022	Ambition 2022	Forventning 2023	Ambition 2023																																			
Andel husstande med mindre end 300 m til et grønt område	68,5%	68,6%	●	78%	●	80,0%																																			
Luftkvalitet (g/m ³ NOx og PM partikler)	14,0	14,0	●	16,63	●	15,5																																			
Grundvandbeskyttet areal (hektar)	691	728	●	545	●	570																																			
Genanvendelse af affald	51%	52%	●	56%	●	61%																																			

Tabel 2: Oversigt over effektmålet "Byudvikling med grøn omtanke".

Udvalgsmål: Mere bæredygtige transportformer				Målopfylde	Forventning		
Understøtter Odensemålet: <i>Byudvikling med kvalitet</i>		Forrige måling	Nyeste måling	2022 (ambition)	2023 (ambition)	Udvikling	
1. indikator	Mere bæredygtige transportformer	1/3 (2020/21)	0/3 (2022)	● (2/3)	● (2/3)	↘	
Opfølgning	Mere bæredygtige transportformer	Forrige måling	Nyeste måling	Forventning 2022	Ambition 2022	Forventning 2023	Ambition 2023
	Andel brugere af bæredygtige transportformer	47%	50%	●	52%	●	54%
	Andel el og plug-in hybrid af bilparken	4,6%	6,8%	●	8,5%	●	11%
	Andel folkeskoleelever, der kommer i skole med aktiv transport	71%	64%	●	67%	●	69%

Tabel 3: Oversigt over effektmålet "Mere bæredygtige transportformer".

Beskrivelse af det økonomiske regnskab

Klima- og Miljøudvalgets driftsbevilling er opdelt i Service og Særlige driftsområder og rummer desuden projekter med ekstern finansiering.

Service dækker over udgifter/indtægter, der ligger under kommunernes samlede serviceudgiftsloft. Udvalget varetager kommunens opgaver inden for natur- og miljøområdet, mobilitetsplanlægning og kollektiv trafik, verdensmål og bæredygtighed samt en række opgaver som følger af Klimahandleplan 2022.

Særlige driftsområder rummer udgifter/indtægter relateret til administration af flytning af jord samt udgifter/indtægter tilknyttet erhvervs- og husholdningsaffald. Områderne er underlagt hvile-i-sig-selv-princippet og går derfor i nul.

Projekter med ekstern finansiering indeholder udgifter/indtægter, hvor forvaltningen modtager midler fra fx ministerier, private fonde med videre.

Det samlede resultat på tværs af disse områder udgør et mindreforbrug på 1,3 mio. kr.

Resultatet alene på Service, eksklusiv projekter med ekstern finansiering, viser et samlet mindreforbrug på 2,9 mio. kr.

1.000 kr.	Korrigeret budget 2022	Regnskab 2022	Afvigelse	Kassen	Overførsel
Service:					
Fælles KMF	4.790	4.603	187	0	0
Klima og Mobilitet	175.197	173.542	1.655	472	2.091
Natur og Miljø	38.112	37.031	1.081	0	360
Projekter med ekstern finansiering	-2.512	-879	1.633	0	-1.633
I alt	215.587	214.297	1.290	472	818
Heraf					
- Med overførselsadgang	215.587	214.297	1.290	472	818
- Uden overførselsadgang	0	0	0	0	0
Særlige driftsområder:					
Særlige driftsområder	0	0	0	0	0
I alt	0	0	0	0	0
Klima- og Miljøudvalget	215.587	214.297	1.290	472	818

(+) = mindreforbrug, (-) = merforbrug

Tabel 4: Oversigt over resultatet på Service og Særlige driftsområder.

Beskrivelse af regnskabsresultatet

Service

Årets samlede resultat på driften på Service udgør et mindreforbrug på 1,3 mio. kr. Det er sammensat af et mindreforbrug på 2,9 mio. kr. på serviceudgifterne og et merforbrug på 1,6 mio. kr. på projekter med ekstern finansiering, som skyldes indtægtsforskydning.

Resultatet for de enkelte afdelinger i forvaltningen beskrives nærmere nedenfor.

Klima og Mobilitet samt Fælles

Området udviser et samlet mindreforbrug på 1,8 mio. kr.

Mindreforbruget kan primært henføres til projekterne vedrørende DK2020 deltagelse på 1,2 mio. kr. samt Folkeoplysende aktiviteter på klimaområdet på 0,8 mio. kr. Mindreforbrugene overføres til 2023.

På Kollektiv trafik er der balance i 2022 som følge af budgettilførsel på 24,0 mio. kr., jævnfør sagen ”Økonomiske udfordringer for den kollektive trafik” fremlagt i Odense Byråd den 14. december 2022 samt midtvejsregulering på 2,8 mio. kr. som følge af prisjusteringer midt på året. Når det endelige regnskab for 2022 fra FynBus foreligger, afregnes eventuelle merudgifter i 2024, jævnfør budgetmodellen på området. Pt. er der en forventet merudgift på 0,5 mio. kr. vedrørende 2022, som afregnes i 2024.

Natur og Miljø

Natur og Miljø udviser samlet set et mindreforbrug på 1,1 mio. kr. på driften.

Afvigelsen skyldes primært, at Industri og Miljø har afregnet for flere timer med Odense Renovation end budgetlagt. Medarbejderne i Industri og Miljø udfører opgaver for Odense Renovation i relation til skadedyrsområdet og husholdningsaffald. Timerne afregnes med Odense Renovation i forbindelse med regnskab. I 2022 er der således afregnet for flere timer end forudsat i budgettet, og der er en merindtægt på 0,4 mio. kr. Ligeledes har Industri og Miljø udført flere tilsyn med miljøforholdene på virksomheder end forventet ved budgetlægningen, derfor er der også her en merindtægt på 0,1 mio. kr.

Der er desuden uforbrugte midler vedrørende fremskyndet varmeplanlægning på 0,4 mio. kr.

Projekter med ekstern finansiering

Projekter med ekstern finansiering udviser samlet set et merforbrug på 1,6 mio. kr. som følge af indtægtsforskydning. Forvaltningen modtager ofte først midlerne efter afslutning af projekterne. Mer-/mindreforbrugene overføres til 2023.

1.000 kr.	Korrigeret budget 2022	Regnskab 2022	Afvigelse
Projekter med ekstern finansiering:			
Bro (Dalum Papirfabrik)	4.299	318	3.981
UC Life (vandløb)	-3.198	-841	-2.357
Højbjerg afløbet – bestanddelsanalyse	0	7	-7
Højbjerg afløbet – realisering	300	1.052	-752
Lindved, vådområde – realisering	426	94	332
VP-Indsatser – Ryds Å	-159	0	-159
VP-Indsatser – Vejrup Å	-156	-188	32
Vildere natur ved storbyen (med 15. Juni Fonden)	250	0	250
Naturbaseret klimatilpasning ved Seden Strand (Synergi/Reconnect)	-2.744	209	-2.953
I alt	-982	651	-1.633
(+) = mindreforbrug, (-) = merforbrug			

Tabel 5: Oversigt over resultatet på projekter med ekstern finansiering.

Budgetterne ligger alle under Natur og Miljø.

Opgørelse af udgifter relateret til Ukraine

Situationen i Ukraine har påvirket Odense Kommunes økonomi i 2022. Klima- og Miljøforvaltningen har ikke afholdt udgifter i den forbindelse.

Overførsel til 2023 og overslagsårene – overholdelse af serviceramme

I forbindelse med regnskabsafslutningen kan et mindreforbrug på Service efter kommunens økonomistyringsprincipper overføres til næste år. Overførsel af mindreforbrug fra et år til et andet kan dog kun ske i respekt for aftaleoverholdelse i forhold til servicerammen og under forudsætning af overholdelse af kommunens økonomiske strategi samt efter politisk prioritering.

Klima- og Miljøforvaltningen har samlet set et mindreforbrug på områder med overførselsadgang på 1,3 mio. kr. i 2022. Heraf bliver et mindreforbrug på 0,8 mio. kr. overført til 2023. De resterende 0,5 mio. kr. lægges i kassen.

Anlæg

Samlet udviser anlægsområdet et mindreforbrug på 27,7 mio. kr., hvoraf 25,7 mio. kr. overføres til 2023 og 2,0 mio. kr. overføres til 2024. Der afsluttes ingen anlægsprojekter.

1.000 kr.	Korrigeret budget 2022	Regnskab 2022	Afvigelse	Kassen	Overførsel
Anlæg i alt	45.244	17.538	27.706	0	27.706
(+) = mindreforbrug, (-) = merforbrug					

Tabel 6: Oversigt over resultatet samt overførsler på anlægsområdet.

Anlæg i 1.000 kr.	Korrigeret budget 2022	Regnskab 2022	Afvigelse	Overførsel 2023	Overførsel 2024
CO2 regnskab for Odense	250	211	39	39	
Kortlægning og reduktion af klimaaftryk indenfor scope 3	600	439	161	161	
Borgerklimaråd	250	151	99	99	
Fremme af mere aktive og grønne transportvaner	200	419	-219	-219	
Cirkulært Odense	1.000	141	859	859	
Klimabox 2030	300	0	300	300	
Flere elbiler i Odense	300	15	285	285	
Styrkelse af mobilitetsindsats	200	0	200	200	
Ålegræs i Odense Fjord	1.000	1.000	0	0	
En grøn og bæredygtig by – biodiversitet	1.942	2.271	-329	-2.329	2.000
Sikring af lovlige miljøforhold hos gartnerier	1.100	1.100	0	0	
Kloakering af kolonihaver	20.260	1.100	19.160	19.160	
Kloakering af kolonihaver – etape 2	16.623	9.959	6.664	6.664	
Kystbeskyttelse Seden Strandby	269	186	83	83	
Færgevej	250	229	21	21	
Ny Grøn Mobilitetsplan	700	317	383	383	
I alt	45.244	17.538	27.706	25.706	2.000
(+)= mindreforbrug, (-)= merforbrug					

Tabel 7: Oversigt over igangværende projekter samt overførsler fra 2022 til 2023 og 2024.

Økonomi

Klima og Miljøudvalgets regnskab for 2022 påvirker Odense Kommunes kassebeholdning som vist i nedenstående skema:

1.000 kr.	2022	2023	2024	2025	2026
Kassebeholdning	28.997	-26.524	-2.000		

-=kassetræk, +=kasseforbedring

I nedenstående tabel fremgår en udspecificering af de bevillingsmæssige konsekvenser af indstillingspunkt 2.

Indstillingspunkt 2 – Drift- og anlægsmidler

Beskrivelse – Kr.	Styrings-område	Afvigelse 2022	Kassen	Overførsel 2023	Overførsel 2024	Overførsel 2025	Overførsel 2026
Service	Service	2.923.704	472.429	2.451.275			
Projekter med ekstern finansiering	Service	-1.633.275	0	-1.633.275			
Særlige driftsområder	Særlige driftsområder	0	0	0			
Anlæg	Anlæg	27.706.444	0	25.706.444	2.000.000		
I alt		28.996.873	472.429	26.524.444	2.000.000		

(+)=mindreforbrug, (-)=merforbrug

Punkt 3: B-sag: Godkendelse af forslag til indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo

01.00.10-P15-1-22

Resume

Denne sag handler om vedtagelse af forslag til Odense Kommunes nye "Indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo". Indsatsplanen vil være gældende for hele Odense Kommune både på offentlige og private arealer.

Den nye indsatsplan skal erstatte Odense Kommunes tidligere "Indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo 2014-2022".

Forslag til ny indsatsplan indeholder samme bekæmpelsesfrister som hidtil; den 1. maj, den 15. juni og den 15. august, hvilket vil sige, at der for grundejere og brugere ikke er ændringer i forhold til den tidligere plan.

Den nye indsatsplan er ikke sat til at omfatte en begrænset tidsperiode, da det forventes, at en jævn indsats vil være nødvendig langt ud i fremtiden. Den nye indsatsplan vil blive taget op til revision, hvis det vurderes at være nødvendigt.

Med henblik på udsendelse i offentlig høring anmodes Klima- og Miljøudvalget om at vedtage forslag til Odense Kommunes nye "Indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo".

Effekt

En klima- og miljøvenlig storby

Indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo vil understøtte, at der forsat vil ske bekæmpelse af bestande af kæmpebjørneklo. Kæmpebjørneklo er en invasiv plante, som er uønsket i den danske natur. I de seneste årtier har planten bredt sig voldsomt i den danske natur, hvor den fortrænger andre plantearter. Planten har derfor en negativ effekt på biodiversiteten, og derfor er bekæmpelse vigtig.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget godkender forslag til Odense Kommunes nye indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Kæmpebjørneklo er en invasiv plante, som er uønsket i Danmark. Når kæmpebjørneklo breder sig, vil den udkonkurrere hjemmehørende plantearter. Når de hjemmehørende plantearter forsvinder, vil også de insekter og andre smådyr, der er tilknyttet de hjemmehørende arter forsvinde. Dette vil påvirke biodiversiteten i negativ retning.

I Danmark foretrækker kæmpebjørneklo fugtige voksesteder som moser, enge og langs vandløb, men kan også findes på mere tør bund, som fx overdrev, industrigrunde og villahaver.

Kæmpebjørneklo er særlig uønsket langs vandløb, da den her kan sprede sine frø via vandløbet og øger risikoen for jordskred om vinteren, når planten visner ned og efterlader bar jord. Ved jordskred øges risikoen for udvaskning af næringsstoffer til vandløb. Næringsstoffer der vil ende i Odense Fjord. Frøene kan også spredes på mange andre måder. Nogle er naturlige, andre er betinget af os mennesker.

Kæmpebjørneklo formerer sig udelukkende ved frøspredning. Kæmpebjørneklo blomstrer i juni og juli. Frø dannes fra juli. En plante producerer i gennemsnit 20.000 frø. Frøene kan bevare spireevnen i jorden i mindst syv til otte år.

Kæmpebjørneklo udgør en alvorlig sundhedsrisiko for mennesker. Plantens saft kan forårsage kraftige reaktioner på huden, herunder forbrændinger og overfølsomhedsreaktioner, hvis huden efterfølgende udsættes for sollys.

Lovgrundlag

Kæmpebjørneklo er som den eneste invasive planteart omfattet af lovgivning. Bekæmpelse af kæmpebjørneklo reguleres af Miljø- og Fødevarerministeriets bekendtgørelse nr. 842 fra den 23. juni 2017 om bekæmpelse af kæmpebjørneklo.

Bekendtgørelsen giver kommunen mulighed for at vedtage en indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo på private og offentlige arealer.

Når der foreligger en vedtaget offentliggjort indsatsplan, har grundejere og brugere af arealer indenfor indsatsområdet pligt til at bekæmpe planten effektivt i overensstemmelse med indsatsplanen. Indsatsområdet er for Odense Kommune fastlagt til hele Odense Kommune.

Bekæmpelse af kæmpebjørneklo skal medføre, at den enkelte plante inden for indsatsområdet dør. Bekæmpelsen skal desuden udføres på en sådan måde, at den enkelte plante på intet tidspunkt i indsatsperioden reproducerer sig selv.

Hvis en grundejer eller bruger, der er forpligtiget til at foretage bekæmpelse af kæmpebjørneklo, ikke overholder indsatsplanens bestemmelser om bekæmpelse, kan kommunen påbyde den pågældende grundejer eller bruger at foretage bekæmpelse.

Efterkommes dette ikke, kan kommunen lade bekæmpelsen foretage for grundejerens regning.

Kommunen kan udelukkende foretage bekæmpelse for grundejerens eller brugerens regning, hvis kommunen har iværksat bekæmpelse på de kommunale arealer, og hvis bekæmpelsen her er foretaget i overensstemmelse med indsatsplanen.

Indsatsplanen skal i henhold til bekendtgørelsen indeholde følgende:

- Angivelse af indsatsområde.
- En eller flere tidsfrister, inden for hvilke bekæmpelse hvert år skal have fundet sted.
- Vejledning i hvilke bekæmpelsesmetoder, der hensigtsmæssig kan anvendes.

Odense Kommune fører tilsyn med, at bestemmelserne i indsatsplanen bliver overholdt. Park og Vej i By- og Kulturforvaltningen har opgaven med at foretage bekæmpelse på de kommunale arealer.

Opgaven med at føre både fysiske og administrative tilsyn i forhold til bekæmpelse på de private arealer varetages af Natur og Vandmiljø i Klima- og Miljøforvaltningen.

Indsatsplan 2014-2022

Odense Kommunes By- og Kulturudvalg vedtog første gang en indsatsplan i 2014. Indsatsplanen var gældende fra 2014 til og med 2022. Denne indsatsplan blev ajourført og efterfølgende vedtaget på et By- og Kulturudvalgs møde den 8. december 2020.

Årsagen til denne ajourføring var en ny bekendtgørelse, som fratog kommunen retten til at politianmelde borgerne i forbindelse med mangelfuld bekæmpelse af kæmpebjørneklo. Ved gældende bekendtgørelse kan kommunen udelukkende sørge for, at kæmpebjørneklo fjernes gennem en selvhjælpshandling. Med en selvhjælpshandling menes, at kommunen foretager bekæmpelsen for grundejerens eller brugerens regning.

Indsatsplanen forpligtede både offentlige og private lodsejere til at bekæmpe planten i hele Odense Kommune. Der blev i indsatsplanen fastsat tre tidsfrister for bekæmpelse:

- Første bekæmpelse skal være sket inden 1. maj.
- Anden bekæmpelse skal være sket inden 15. juni.
- Tredje bekæmpelse skal være sket inden 15. august.

Status for bekæmpelse af kæmpebjørneklo på private matrikler

Der er registreret 625 matrikler i Odense Kommune, hvor der er eller har været forekomster af kæmpebjørneklo. Registreringer fra årene 2019 til 2022 viser, at der sker en forøgelse af antallet af matrikler med forekomster af kæmpebjørneklo. Der tilføjes årligt mellem 50 og 60 matrikler med forekomst af kæmpebjørneklo. Disse matrikler er enten matrikler, som ikke tidligere er registreret hos kommunen, eller som tidligere er blevet afsluttet ved kommunen.

Status for bekæmpelse af kæmpebjørneklo på kommunale arealer

Der er sket en reduktion i forekomsterne på de tørre arealer, mens der er sket en forøgelse af forekomsterne langs vandløbene blandt andet som følge af, at budgettet til bekæmpelse af bjørneklo blev reduceret i 2020. Indsatsen til bekæmpelse er efterfølgende tilpasset budgettet. Siden reduktionen i budgettet er der i tilknytning til de dyre og effektive bekæmpelsesmetoder som rodstikning og skærmpapning, valgt også at anvende en billigere bekæmpelsesmetode i form af slåning. Slåning er en mindre effektiv bekæmpelsesform. Klima- og Miljøforvaltningens og By- og Kulturforvaltningens vurdering er, at hvis planten skal nedbringes i udbredelse, kræver det en forøget anvendelse af de dyrere og mere effektive bekæmpelsesmetoder. Der vil ligeledes være behov for en intensiveret indsats langs vandløb.

By- og Kulturforvaltningens budget til bekæmpelse af kæmpebjørneklo på de kommunale arealer blev i 2020 beskåret med 0,2 mio. kr. årligt fra 0,6 mio. kr., i forbindelse med de vedtagne besparelser i budgetforlig 2020. Det årlige budget til bekæmpelse af kæmpebjørneklo på de kommunale arealer er nu på 0,4 mio. kr. Det reducerede budget betyder, at Odense Kommune har en udfordring med effektivt at bekæmpe kæmpebjørneklo på alle kommunale arealer, og dermed overholde rammerne i indsatsplanen.

Klima- og Miljøforvaltningen har været i dialog med en række kommuner for at få et indblik i, hvad de andre kommuners ressourceforbrug er. Nedenfor er de mest sammenlignelige kommuner oplyst i tabelform.

Kommune	Ressourceforbrug	Metode
Aarhus	Indtil for 2 år siden, hvor man besluttede at udelukke brugen af pesticider i bekæmpelsen var den årlige udgift faldet til ca. 300.000 kr. årligt mod oprindeligt ca. 600.000 kr. årligt. Dette beløb er nu igen oppe på ca. 600.000 kr. årligt.	Bruger ikke kemisk bekæmpelse
Aalborg	Kommunen har benyttet egne driftsansatte til bekæmpelsen på egne lokaliteter med færre end 100 planter og ekstern entreprenør på egne lokaliteter med flere end 100 planter. Der benyttes pesticider i bekæmpelsen. Entreprisen som omfatter bekæmpelsen af kæmpebjørneklo på kommunale arealer med bestande på flere end 100 planter, beløber sig til ca. 450.000 kr. årligt. Dertil kommer et forbrug på cirka 220.000 kr. årligt til bekæmpelse på kommunale arealer med bestande på færre end 100 planter.	Bruger kemisk bekæmpelse
Randers	Den årlige udgift er faldet til ca. 200.000 kr. mod oprindeligt ca. 500.000 kr. Overslag på bekæmpelse uden brug af pesticider er ca. 500.000 kr. årligt. Dertil vil der komme et mindre forbrug af anlægsmidler.	Bruger kemisk bekæmpelse
Kolding	Udgifterne til bekæmpelse af kæmpebjørneklo har været jævnt faldende i perioden fra 2017 til 2019. I denne periode er forekomsterne af kæmpebjørneklo blevet reduceret væsentligt. I 2019 var der budgetteret med 470.000 kr. Det reelle forbrug lød på 446.200 kr. Der bekæmpes udelukkende med rodstikning på kommunale arealer.	Bruger ikke kemisk bekæmpelse

Tabel over andre kommuners ressourceforbrug

Odense Kommune anvender ikke kemisk bekæmpelse på de kommunale arealer. Odense Kommune har ikke benyttet sig af kemisk bekæmpelse siden indgåelse af pesticidaftalen fra 1998. Ved denne aftale blev staten, kommunerne og amterne enige om at udfase brugen af pesticider på alle offentlige arealer senest den 1. januar 2003. Pesticidaftalen fra 1998 er efterfølgende fornyet flere gange. I brev dateret den 10. februar 2022 fra Miljøministeriet er der orienteret om, at der er indgået en politisk aftale om sprøjtemiddelstrategi 2022-2026. I denne aftale fremgår det, at aftalepartierne har noteret sig, at der forsat er fokus på at nedbringe forbruget af sprøjtemidler på offentlige og private arealer.

Udfordringer i forhold til håndhævelse hos private grundejere og brugere

Klima- og Miljøforvaltningen bliver udfordret på håndhævelsesmuligheder overfor de private grundejere og brugere, når bekæmpelsen på de kommunale arealer ikke overholder vilkårene i indsatsplanen. Som nævnt i afsnittet "Lovgrundlag", kan kommunen udelukkende foretage bekæmpelse for grundejerens eller brugerens regning, hvis kommunen har iværksat bekæmpelse på de kommunale arealer i overensstemmelse med indsatsplanen.

I sæson 2022 kunne Klima- og Miljøforvaltningen ikke iværksætte selvhjælpshandlinger, da vilkårene i indsatsplanen ikke blev overholdt på en række kommunale matrikler med store forekomster af kæmpebjørneklo.

Forslag til indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo 2023

Klima- og Miljøforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen har været i dialog om hvorledes bekæmpelse af kæmpebjørneklo på de kommunale arealer kan forbedres, således at handlemuligheder i forhold til private arealer ikke begrænses af kommunens indsats på egne arealer.

Forslag til ny indsatsplan indeholder samme bekæmpelsesterminer som den tidligere, hvilket vil sige, at den nye indsatsplan har samme betydning for grundejere og brugere som foregående indsatsplan. Indsatsområdet er ligeledes uændret i forhold til foregående plan.

Den nye indsatsplan er ikke sat til at omfatte en begrænset tidsperiode, da det forventes, at en jævn indsats vil være nødvendig langt ud i fremtiden. Den nye indsatsplan vil blive taget op til revision, hvis det vurderes at være nødvendigt.

Forslag til indsatsplan får udelukkende betydning for grundejere og brugere af arealer, hvor der er forekomster af kæmpebjørneklo.

Økonomi

Udgifter til tilsyn og håndhævelse af bekæmpelse på private matrikler er indeholdt i Natur og Miljø budget. Der er således ikke merudgifter ved vedtagelsen af ny indsatsplan.

Til tilsyn, sagsbehandling og øvrig administration til bekæmpelse af kæmpebjørneklo på private matrikler anvendes der ca. 0,75 årsværk.

Der prioriteres fremadrettet 100.000 kr. årligt i eksisterende vandløbsbudget under Klima og Miljøudvalget til bekæmpelse af kæmpebjørneklo på de kommunale vandløbsnære arealer.

Klima- og Miljøforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen vurderer, at en prioritering på 100.000 kr. i vandløbsbudgettet vil medføre en tilstrækkelig bekæmpelse, på de kommunale vandløbsnære arealer, indenfor indsatsplanens rammer.

Konsekvensen ved at allokere 100.000 kr. til bekæmpelse af kæmpebjørneklo kan være, at enkelte andre indsatser inden for vandløbsvedligeholdelse vil blive skubbet lidt ud i tid, inden de bliver udført. Akutte indsatser vil ikke blive påvirket af prioriteringen.

Bilag

Forslag til indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo 2023

Punkt 4: B-sag: Igangsætning af indsatser under "Klimavenlig energi" i Klimahandleplan 2023

00.16.02-P15-1-22

Resume

Denne sag handler om igangsætning af initiativer i Klimahandleplan 2023 under hovedretningen "Klimavenlig energi".

Klimahandleplan 2023 sætter mål om, at udledningen fra energiområdet skal reduceres med 355.000 ton årligt senest i 2030.

I denne sag skal Klima- og Miljøudvalget beslutte igangsætning af indsatser under hovedretningen "Klimavenlig energi". Indsatserne fokuserer på CO2-fangst, vedvarende energi samt udsortering og genanvendelse af plast.

Odense Byråd har i Budget 2023 afsat 40,0 mio. kr. til implementeringen af Klimahandleplan 2023. På mødet den 8. marts 2023 frigav Odense Byråd en samlet anlægsbevilling på 8,5 mio. kr. i 2023 og 2024 til initiativerne under "Klimavenlig energi".

Effekt

En klima- og miljøvenlig storby

Odense Byråd har store ambitioner på energiområdet. Med Klimahandleplan 2023 har Byrådet besluttet at arbejde målrettet for CO2-fangst, genanvendelse af plast og mere vedvarende energi.

Alle disse projekter vil bidrage til at reducere CO2-udledningen i Odense eller at reducere energiforbruget i Odense. Samlet betyder det, at Odense bliver en mere klima- og miljøvenlig storby.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget beslutter igangsætning af følgende indsatser finansieret af anlægsbevillingen til "Klimavenlig energi" under Klimahandleplan 2023:

1. CO2-fangst samt udsortering og genanvendelse af plast. Indsatsen finansieres med 6,5 mio. kr. fordelt på 3,5 mio. kr. i 2023 og 3,0 mio. kr. i 2024.
2. Vedvarende energi i Odense. Indsatsen finansieres med 2,0 mio. kr. fordelt på 1,0 mio. kr. i 2023 og 1,0 mio. kr. i 2024.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

I sommeren 2020 indgik alle byrådets partier rammeaftalen ”Klimaneutral 2030”. I december 2022 godkendte Odense Byråd den strategiske retning for arbejdet ved Klimahandleplan 2023.

Konkret sætter Klimahandleplan 2023 mål om, at hovedretningen ”Klimavenlig energi” skal reducere udledningerne med samlet 355.000 ton CO₂ årligt senest i 2030.

Fordeling af midlerne til Klimahandleplan 2023

Odense Byråd afsatte i Budget 2023 en samlet pulje på 40,0 mio. kr. til implementering af Klimahandleplan 2023. På mødet den 8. marts 2023 frigav byrådet desuden en anlægsbevilling på 8,5 mio. kr. samlet i 2023 og 2024 til ”Klimavenlig energi”.

I denne sag skal Klima- og Miljøudvalget træffe beslutning om igangsætning af initiativer under hovedretningen ”Klimavenlig energi”.

Igangsætning af initiativer under ”Klimavenlig energi”

Energiområdet er helt centralt i Odenses strategi mod klimaneutralitet. Området udgjorde i statusregnskabet for 2020 to tredjedele af de samlede udledninger i Odense. Herudover er energiområdet den største af de fire reduktionsstier i Klimahandleplan 2023 med et mål om, at udledningerne fra området skal reduceres med 355.000 ton CO₂ årligt i 2030.

Det er derfor afgørende for den samlede målsætning om klimaneutralitet, at der udvikles omfattende og effektive indsatser på energiområdet. Herudover er det forvaltningens forventning, at effekterne af initiativerne inden for klimavenlig energi først viser sig efter nogle år. Derfor er det også afgørende, at initiativerne igangsættes snarest muligt med henblik på at opnå effekten hurtigst muligt.

Forvaltningen foreslår, at midlerne fordeles ud fra følgende rammer.

CO₂-fangst samt udsortering og genanvendelse af plast

Odense Kommune har store ambitioner med hensyn til CO₂-fangst samt udsortering og genanvendelse af plast. For begge projekter er indsatsen startet op gennem tæt samarbejde med flere af kommunens forsyningsselskaber – Fjernvarme Fyn, Odense Renovation og VandCenter Syd.

Indsatsen omkring CO₂-fangst er forbundet med betragtelige økonomiske investeringer i milliardkategorien. Det er derfor en forudsætning, at kommunerne og kommunaltejede forsyningsselskaber får de bedst mulige rammevilkår på området, hvis der skal være mulighed for at lykkes med projektet. Derfor foreslår forvaltningen, at der med denne sag igangsættes en målrettet indsats, der skal bidrage til at kortlægge rammebetingelserne for CO₂-fangst. Samt at indgå i samarbejde med Fjernvarme Fyn om at fremskynde processen omkring mulighed for CO₂-fangst hos Fjernvarme Fyn.

Herudover skal indsatsen indeholde en videreudvikling af et fælles fynsk samarbejde omkring CO2-punktkilder på Fyn. En kortlægning har vist et potentiale på op mod 1,7 mio. ton CO2 årligt på Fyn. Hvis dette potentiale kan realiseres, vil det være et væsentligt bidrag til både de nationale og kommunale klimamål. Samarbejdet skal konkret rumme mulighed for fælles fynsk infrastruktur for distribution af CO2 på Fyn med henblik på både lagring og anvendelse.

For indsatsen omkring udsortering og genanvendelse af plast er der behov for en større viden på området. Derfor foreslår forvaltningen investering i en analyse af affaldsstrømme i kommunen.

Formålet med analysen er, at den skal danne grundlag for en beslutning om, hvilken strategi Odense vil forfølge i forhold til udsortering og genanvendelse af plast. Konkret skal analysen give svar på, hvilke muligheder der findes, samt fordele, ulemper og omkostninger ved de forskellige muligheder.

CO2-fangst og udsortering og genanvendelse af plast er meget centrale elementer i Odense Kommunes vej til klimaneutralitet senest i 2030, som er tæt forbundne. På baggrund af denne sag vil forvaltningen ansætte en projektleder til at sikre fremdrift i begge projekter.

Forvaltningen forventer desuden, at der i forhold til udvikling af løsninger bliver behov for rådgivning af teknisk og juridisk karakter.

Plan for vedvarende energi

I Klimahandleplan 2023 har partierne bag besluttet, at Odense skal løfte sin del af ansvaret for den grønne omstilling af energiproduktionen. Forvaltningen foreslår med denne sag at udarbejde en plan for, hvor der kan etableres vedvarende energianlæg inden for kommunegrænsen.

Formålet med planen er, at den skal danne grundlag for en politisk fastsættelse af ambitionsniveauet for vedvarende energiproduktion i kommunen. Dertil skal planen kortlægge det samlede potentiale for vedvarende energianlæg i kommunen gennem konkrete egnede arealer.

Udviklingen af planen skal ske i et tæt samarbejde med By- og Kulturforvaltningen, der er ansvarlig for den overordnede arealplanlægning i kommunen. Herudover vil der i forbindelse med udarbejdelse af planen være behov for et omfattende samarbejde med lokalområder til de mulige lokationer for vedvarende energianlæg. Der vil være tale om dialog og samarbejde omkring lokale hensyn og aftaler. Hertil kommer indgående dialog med relevante energiselskaber, der kunne være investorer i forhold til de konkrete energianlæg.

Til at drive med udviklingen af planen for vedvarende energi vil forvaltningen ansætte en projektleder. Herudover kan der være behov for målrettet rådgivning og analyser fra eksterne eksperter på området for at sikre den mest effektive opbygning af vedvarende energi i kommunen.

Indsatsen skal desuden ske i samspil med udviklingen af strategi for ladeinfrastruktur i Odense Kommune og et eventuelt videre arbejde omkring mulighederne for at etablere et borgerenergifællesskab i Odense.

Nytteværdi samt påvirkning af vaner og hverdagsliv

Klima- og Miljøforvaltningen anbefaler at igangsætte ovenstående initiativer, da de alle vurderes at have en relativt høj CO2-nytteværdi samt et stort potentiale i forhold til at vise lederskab og skabe følgeskab for klimaindsatsen.

Desuden forventes disse projekter at være tidskrævende processer, der tager mange år fra planlægning til realisering. Derfor anbefaler forvaltningen, at projekterne påbegyndes nu, så CO2-effekten opnås inden 2030.

Samtidig skal det understreges, at kommunens udgifter i relation til flere af initiativerne er forbundet med væsentlige usikkerheder, herunder særligt CO2-fangst.

Klima- og Miljøforvaltningen forventer, at det videre arbejde med ovenstående initiativer vil have begrænset påvirkning af odenseanernes vaner og hverdagsliv i almindelighed.

Når planen for vedvarende energianlæg i kommunen er klar, kan Klima- og Miljøforvaltningen igen vurdere, hvordan realiseringen af denne plan kan påvirke odenseanernes vaner og hverdagsliv. Forvaltningen forventer, at etablering af yderligere vedvarende energianlæg i kommunen vil påvirke borgere bosat tæt på de konkrete anlæg.

Økonomi

På mødet den 8. marts 2023 godkendte Odense Byråd fordelingen af en stor del af midlerne til Klimahandleplan 2023 gennem fire anlægsbevillinger og frigav samtidig midlerne til Klima- og Miljøudvalget.

I denne sag indstiller forvaltningen, at der igangsættes indsatser for de 8,5 mio. kr. i 2023 og 2024, som anlægsbevillingen "Klimavenlig energi" indeholder.

Indsatserne igangsættes med:

- 6,5 mio. kr. til CO2-fangst samt udsortering og genanvendelse af plast fordelt på 3,5 mio. kr. i 2023 og 3,0 mio. kr. i 2024.
- 2,0 mio. kr. til Vedvarende energi i Odense fordelt på 1,0 mio. kr. i 2023 og 1,0 mio. kr. i 2024.

Punkt 5: B-sag: Igangsætning af indsatser under "Et grønnere Odense" i Klimahandleplan 2023

00.16.02-P15-1-22

Resume

Denne sag handler om igangsætning af initiativer i Klimahandleplan 2023 under hovedretningen "Et grønnere Odense".

I december 2022 godkendte Odense Byråd den strategiske retning for klimaindsatsen med Klimahandleplan 2023.

Klimahandleplan 2023 sætter mål om, at det naturlige CO₂-optag fra naturen skal øges med 20.000 ton årligt senest i 2030.

I denne sag skal Klima- og Miljøudvalget beslutte igangsætning af indsatser under hovedretningen "Et grønnere Odense". Indsatserne fokuserer på etablering af mere skov og udtagning af lavbundsjord i Odense Kommune.

Odense Byråd har i Budget 2023 afsat 40,0 mio. kr. til implementeringen af Klimahandleplan 2023. På mødet den 8. marts 2023 frigav Odense Byråd desuden en samlet pulje på 12,0 mio. kr. i 2023 og 2024 til initiativerne under "Et grønnere Odense".

Effekt

En klima- og miljøvenlig storby

Indsatserne i sagen vil bidrage til, at der bliver etableret mere skov og udtaget mere lavbundsjord i Odense. Herudover skal indsatserne bidrage til at øge den eksterne finansiering af projekter i Odense Kommune. Til sammen vil dette bidrage til, at Odense bliver en mere klima- og miljøvenlig storby.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget beslutter igangsætning af følgende indsatser finansieret af anlægsbevillingen til "Klimavenlig energi" under Klimahandleplan 2023:

1. Realisering af skov og naturprojekter. Indsatsen finansieres med 9,8 mio. kr. fordelt på 4,9 mio. kr. i 2023 og 4,9 mio. kr. i 2024.
2. Fundraising, kortlægning og planlægning. Indsatsen finansieres med 2,2 mio. kr. fordelt på 1,1 mio. kr. i 2023 og 1,1 mio. kr. i 2024.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

I sommeren 2020 indgik alle byrådets partier rammeaftalen ”Klimaneutral 2030”. Rammeaftalen sætter et klart mål om, at Odense skal være klimaneutral senest i 2030.

Den strategiske retning for arbejdet mod klimaneutralitet blev senest behandlet og godkendt i Odense Byråd den 14. december 2022 med Klimahandleplan 2023. Klimahandleplan 2023 indeholder 28 initiativer på tværs af de seks hovedretninger.

Konkret sætter Klimahandleplan 2023 mål om, at hovedretningen ”Et grønnere Odense” skal reducere udledningerne eller øge det naturlige optag fra naturen med samlet 20.000 ton CO₂ årligt senest i 2030.

Fordeling af midlerne til Klimahandleplan 2023

Odense Byråd afsatte i Budget 2023 en samlet pulje på 40,0 mio. kr. til implementering af Klimahandleplan 2023. På mødet den 8. marts 2023 frigav byrådet heraf en anlægsbevilling på 12,0 mio. kr. samlet i 2023 og 2024 til ”Et grønnere Odense”.

I denne sag skal Klima- og Miljøudvalget træffe beslutning om igangsætning af initiativer under hovedretningen ”Et grønnere Odense”.

Igangsætning af initiativer under ”Et grønnere Odense”

Indsætterne under ”Et grønnere Odense” har til formål at øge det naturlige CO₂-optag i naturen samt reducere udledningen af CO₂ fra naturen, herunder fx fra landbrugsproduktion.

Indsætterne skal derfor bidrage til at øge arealet af skov, samt sikre en større udtagning af lavbundsjord fra landbrugsproduktion i Odense Kommune.

Forvaltningen foreslår, at midlerne fordeles ud fra følgende rammer:

Realisering af skov og naturprojekter – 9,8 mio. kr.

Midlerne i denne kategori går primært til konkret opkøb af arealer og etablering af skov- og naturområder.

I forlængelse heraf vil midlerne gå til arbejdet med realisering af henholdsvis natur- og skovrejsningsprojekter samt vådområde- og lavbundsprojekter. To medarbejdere skal forestå planlægningen af disse projekter i form af fx udpegning af relevante arealer, kontakt til lodsejere og planlægning af den konkrete etablering af naturarealerne.

Fundraising, kortlægning og planlægning – 2,2 mio. kr.

Midlerne i denne kategori går primært til en målrettet indsats med at søge ekstern finansiering til naturprojekter i Odense Kommune. Denne kategori rummer ansættelse af én medarbejder med det formål at skabe maksimal værdi for kommunens investeringer i natur i fællesskab med eksterne samarbejdspartnere. Den eksterne finansiering kan både komme fra offentlige puljer og private fonde.

Herudover skal midlerne ligeledes gå til rådgivning i forbindelse med kortlægning og planlægning af diverse naturprojekter.

Nytteværdi samt påvirkning af vaner og hverdagsliv

Klima- og Miljøforvaltningen anbefaler at igangsætte ovenstående initiativer, som vurderes at have middel CO2-nytteværdi. Herudover forventes initiativerne at bidrage væsentligt i forhold til at udvise lederskab og skabe følgeskab omkring klimaindsatsen.

Hertil kommer, at resultaterne af indsatserne ligeledes forventes at bidrage markant i forhold til natur og biodiversitet, samt multifunktionalitet i forhold til rekreative områder for odenseanerne.

Klima- og Miljøforvaltningen forventer, at det videre arbejde med ovenstående initiativer vil have begrænset påvirkning på odenseanernes vaner og hverdagsliv i almindelighed.

Forvaltningen har en forventning om, at indsatserne på sigt vil understøtte en lettere adgang til grønne områder for flere odenseanere.

Økonomi

På mødet den 8. marts 2023 godkendte Odense Byråd fordelingen af en stor del af midlerne til Klimahandleplan 2023 gennem fire anlægsbevillinger og frigav samtidig midlerne til Klima- og Miljøudvalget.

I denne sag indstiller forvaltningen til, at der igangsættes indsatser for de 12,0 mio. kr. i 2023 og 2024, som anlægsbevillingen "Et grønnere Odense" indeholder.

Indsatserne igangsættes med:

- 9,8 mio. kr. til Realisering af skov og naturprojekter fordelt på 4,9 mio. kr. i 2023 og 4,9 mio. kr. i 2024.
- 2,2 mio. kr. til Fundraising, kortlægning og planlægning i Odense fordelt på 1,1 mio. kr. i 2023 og 1,1 mio. kr. i 2024.

Der vil blive beregnet afledt drift, når projekterne kendes og denne vil blive udmøntet fra den afsatte ramme til Klimahandleplan 2023. Der er afsat en årlig ramme på samlet 929.000 kr. til drift.

Punkt 6: C-sag: Drøftelse af input til Kommuneplan 2024-2036

01.02.03-P15-3-22

Resume

I forlængelse af sagen om Bystrategi 2023, som blev drøftet i fagudvalgene den 7. marts 2023 handler denne sag om status på revisionen af kommuneplanen for 2024-2036 og at By- og Kulturforvaltningen anmoder fagudvalgene om at drøfte opmærksomhedspunkter til Kommuneplanen 2024.

Kommuneplanen er en politisk disponering af alle arealer i Odense Kommune. I kommuneplanen beskrives den fysiske udvikling i hele kommunen over en periode på tolv år. Planen revideres hvert 4. år i hver byrådsperiode og afspejler byrådets visioner for kommunen over de kommende tolv år.

By- og Kulturudvalget skal på udvalgsmøde den 29. marts 2023 behandle en anbefaling om en såkaldt "revisionsbeslutning" af kommuneplanen, der herefter sendes til økonomiudvalg og byråd som bidrag til Bystrategiens vedtagelse. En revisionsbeslutning er en lovpligtig del af Bystrategi 2023. Bystrategien er også kommunens planstrategi som går forud for at kommuneplanen revideres.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller i samarbejde med By- og Kulturforvaltningen, at udvalget drøfter input og opmærksomhedspunkter til Kommuneplanen 2024-2036.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Kommuneplanen er grundlaget for den fysiske planlægning i kommunen. Den beskriver den fysiske udvikling i kommunen over en periode på tolv år. Den kommende kommuneplan dækker arealbehov for perioden 2024-2036.

By- og Kulturudvalget har ansvaret for at vedligeholde kommuneplanen. Kommuneplanen revideres på baggrund af indholdet i en planstrategi: Bystrategi 2023. Derudover er der en række politisk besluttede planer, politikker og strategier, der har indflydelse på revisionen af kommuneplanen. Det er for eksempel Budget 2023, en kommende grøn mobilitetsplan, Klimahandleplan 2023, Klimatilpasningsplanen og den nyligt vedtagende kulturpolitik. Det kan også være planer om ældreboliger eller sundhedsplaner.

By- og Kulturudvalget skal i tilblivelsesprocessen sikre, at beslutninger indarbejdes i kommuneplanen. Herudover skal By- og Kulturudvalget afveje og prioritere, hvis der er udlæg af arealer eller beslutninger, som ikke entydigt kan forenes, eller hvis udvalgenes planer strider mod hinanden.

Punkt 7: C-sag: Vandets kredsløb

00.00.00-A00-89-22

Resume

Med denne sag lægges der op til en bredere drøftelse af ”vandets kredsløb” på baggrund af tidligere drøftelser i forbindelse med Klima- og Miljøudvalgsmødet den 15. november 2022.

Klima- og Miljøforvaltningen har opgaver i relation til alle dele af vandets kredsløb. Af forskellige indsatsområder kan fx nævnes drikkevandsforsyning og -sikkerhed, beskyttelse af grundvand, spildevandshåndtering, håndtering af uønsket vand samt forbedring af vandmiljøet i kommunens vandløb, søer og fjord mm.

Med denne sag får udvalget en indføring i de væsentligste aspekter af vandets kredsløb. Der bliver mulighed for at drøfte de forskellige aspekter, sammenhænge og mulige synergier der findes i relation til håndteringen af vandets kredsløb i Odense Kommune.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter de miljømæssige sammenhænge i relation til vandets kredsløb, herunder særligt perspektiver på den fremtidige retning for arbejdet.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

De kommunale indsatser på vandområdet er typisk knyttet til kommunens rolle som miljømyndighed eller til opgaver afledt af emnespecifikke handleplaner som fx Spildevandsplanen, Vandområdeplanen eller Indsatsplanen for grundvandsbeskyttelse m.fl.

I forbindelse med behandlingen af Indsatsplanen for grundvandsbeskyttelse på Klima- og Miljøudvalgets møde den 15. november 2022 ytrede udvalget et ønske om en mere helhedsorienteret tilgang til vandets kredsløb i Odense Kommune.

Vandets kredsløb spænder vidt og berører stort set alle dele af kommunen. Med denne sag lægges der derfor op til en bred indledende drøftelse af emnet med afsæt i følgende oplæg:

- Med udgangspunkt i fire hovedelementer af vandets kredsløb (grundvand, vandløb og søer, fjorden samt uønsket vand) giver forvaltningen en bred indføring i emnet. Herunder kommunens forpligtelser i relation til vandets kredsløb.
- VandCenter Syd holder oplæg om vandets kredsløb ud fra et forsyningsperspektiv.

- Rambøll holder et inspirationsoplæg om "vandets værdi" med fokus på sammenhænge og muligheder for synergi i de løsninger, der skal imødekomme negative påvirkninger af vandets kredsløb i Odense Kommune.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Punkt 8: C-sag: Aktuel status for kollektiv trafik

13.05.16-G01-57-22

Resume

Denne sag handler om en status på arbejdet med at sikre økonomisk balance i bybusøkonomien i Odense.

Den 8. december 2022 behandlede Økonomiudvalget forslag til løsningsmodeller for de økonomiske udfordringer i den kollektive trafik. I den forbindelse besluttede Økonomiudvalget at øge budgettet til bybusserne med 24,0 mio. kr. i 2022 og 33,0 mio. kr. i 2023 samt at igangsætte en række tiltag for at optimere økonomien i den kollektive trafik.

Med denne sag får udvalget en aktuel status på passagertal, omkostningsindeks og forventet resultat. Den vedlagte afrapportering, som er udarbejdet af FynBus, er baseret på passagertal for januar 2023 og omkostningsindeks for marts 2023.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter passagertal og omkostningsindeks fra FynBus som vedlagt på sagen.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Der henvises til resuméet og bilag 1 'Status for passagertal og omkostningsindeks for Odense Bybusser pr. februar 2023'.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Status for passagertal og omkostningsindeks for Odense Bybusser pr. februar 2023.docx

Punkt 9: C-sag: Klima- og Miljøudvalgets effektmål

01.30.00-G01-12-23

Resume

På udvalgsrådet den 7. marts 2023 blev Klima- og Miljøudvalget præsenteret for forvaltningens indledende forslag til effektmål. Forvaltningen har arbejdet videre ud fra udvalgets tilkendegivelser og præsenterer med denne sag seks nye forslag til effektmål:

- Mere bæredygtige transportvaner
- Renere vand i Odense
- Mere skov og natur i Odense
- Renere luft i Odense
- Mere vedvarende energi i Odense
- Mindre CO2-udledning i Odense

Med denne sag lægges der op til en drøftelse af, om udvalget ønsker yderligere tilpasning af de foreslåede effektmål.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter de seks forslag til effektmål med henblik på, at forvaltningen kan arbejde videre med disse og fremlægge forslagene til beslutning sammen med ambitionsniveauer for hvert enkelt effektmål.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Effektmål i Odense Kommune

Den model for effektmål, der arbejdes med i Odense Kommune, har en ramme for hvert udvalg på tre til seks effektmål med hver en til to indikatorer. Udover effektmål skal der fastsættes ambitionsniveauer for hver indikator, som skal gælde for hele byrådsperioden. Ambitionsniveauerne skal kunne nedbrydes som måltal for hvert enkelt år. Ambitionsniveauer vil ikke indgå i denne drøftelse af udvalgets effektmål og vil blive præsenteret på udvalgsrådet den 18. april 2023.

Med effektmålene får udvalget mulighed for løbende at følge op på udvalgets fokusområder og følge effekten af de politiske beslutninger og ambitioner. Status for hvert enkelt effektmål præsenteres for udvalget i forbindelse med Effekt- og Økonomiopfølgningerne for 1. og 2. halvår samt i forbindelse med forelæggelse af regnskabet for det foregående år. Den løbende opfølgning på effektmålene giver udvalget et afsæt til at drøfte status på effekten af de prioriterede indsatsområder for Klima- og Miljøforvaltningen.

Nedenfor præsenteres kort forvaltningens forslag til mulige nye effektmål og indikatorer. Forvaltningen har udarbejdet en række principper for effektmålene, der har haft til formål at sikre relevante og aktuelle effektmål, hvor der meningsfyldt kan udarbejdes løbende afrapporteringer.

- Effektmålene skal være koblet op på Odense-målene.
- Effektmålene skal dække bredden i udvalgets ansvarsområde.
- Effektmålene skal være noget, som udvalget har mulighed for at påvirke.
- Effektmålene og indikatorer skal gerne tage udgangspunkt i data/mål, hvor der forventes en vis udvikling i nuværende byrådsperiode.
- De valgte data skal være tilgængelige og have sammenhæng til andre løbende opfølgninger.
- Data skal kunne leveres to til tre gange årligt.

Det har ikke været muligt i alle tilfælde at leve op til de efterstræbte principper.

Forslag til effektmål

På baggrund af Klima- og Miljøudvalgets drøftelse den 7. marts 2023 har forvaltningen udarbejdet nedenstående forslag til konkrete mål samt indikatorer for hvert mål.

Effektmål	Indikator	Kobling til Odensemål
Mere bæredygtige transportvaner	Andel af elbiler	En Klima- og Miljøvenlig storby.
	Andel af ture til fods eller på cykel	
	Andel af ture i kollektiv trafik	
Renere vand i Odense	Antallet af nye hektar, der er beskyttet imod udbringning af pesticider.	
Mere skov og natur i Odense	Mængden af skov og natur i Odense, herunder lavbundsjord og strandenge.	
Mere vedvarende energi	"Mængde" af vedvarende energi (kWh)	
Renere luft i Odense	Mængden af NOx i luften (g/m ³)	
	Mængden af PM partikler i luften.	
Mindre CO ₂ -udledning	Mængden af CO ₂ -udledning.	

Billede: Oversigt over seks effektmål og tilhørende indikatorer.

På mødet den 7. marts 2023 blev det drøftet, om der var mulighed for at måle kvælstofniveauer i åer og/eller vandløb. Forvaltningen har undersøgt muligheden for at måle på kvælstofniveauer. Det er forvaltningens vurdering, at der dels ikke er tilstrækkelige tilgængelige data, dels at disse data ikke vil give et retvisende billede af kvælstofniveauer. Når der testes for kvælstofniveauer i åer og vandløb vil disse undersøgelser alene give et øjebliksbillede. Dette øjebliksbillede vil være letpåvirkelige i forhold til fx mængden af nedbør, og om øvrige oplandskommuner fx lykkes med egne indsatser i forhold til vandmiljøet. Det er forvaltningens vurdering, at det vil kræve uforholdsmæssigt mange ressourcer samt tid at sikre valide data, der kan give et retvisende billede af kvælstofniveauer hen over året.

Forvaltningen har i forlængelse af ovenstående undersøgt, om der er andre tilgængelige indikatorer og data, der på samme måde kan give et billede af vandkvaliteten i Odense. Det er forvaltningens vurdering, at der ikke på nuværende tidspunkt findes andre relevante og tilgængelige data, der i sig selv har en effekt på kortere sigt. Dog er det relevant at bemærke, at der i regi af Odense Fjord Samarbejdet udarbejdes en oplandsanalyse, hvor der blandt andet undersøges for mængden af kvælstof. Oplandsanalysen vil således give et billede af de aktuelle niveauer for kvælstof. Oplandsanalysen er dog ikke planlagt til at skulle gennemføres løbende, hvorfor disse data ikke egner sig til brug for effektmålene.

Næste skridt

På baggrund af Klima- og Miljøudvalgets drøftelser foretager forvaltningen eventuelle tilretninger af effektmålene og udarbejder forslag til ambitionsniveauer med henblik på endelig vedtagelse i udvalget i maj måned.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Punkt 10: D-sag: Orientering fra møderne i Det Grønne Råd

00.24.00-G01-1-23

Resume

Med denne sag får udvalget en kort mundtlig orientering om drøftelserne på mødet i Det Grønne Råd torsdag den 2. marts 2023.

Det Grønne Råd sikrer samarbejde og gensidig orientering mellem Odense Kommune og de foreninger og organisationer, der beskæftiger sig med beskyttelse af naturen.

Se vedlagte dagsorden.

Beslutning

Orientering givet.

Bilag

Dagsorden til møde i det grønne råd den 2. marts

Punkt 11: D-sag: Aktuelle sager

00.22.00-G01-16-22

Resume

Orientering om aktuelle sager.

- Grøn Mobilitetsplan - borgerinddragelse

Beslutning

Orientering givet.